

ZEEUWEN

ZELF AAN ZET

REGIO DEAL ZEEUWS-VLAANDEREN

SEPTEMBER 2020 - MAART 2021

ZEEUWEN

ZELF AAN ZET

REGIO DEAL ZEEUWS-VLAANDEREN

SEPTEMBER 2020 - MAART 2021

Inhoud

Inleiding	5
Zeeuwen zelf aan zet	7
Monitoring Brede welvaart	11
Voortgang per lijn	12
▶ Lijn 1: Identiteit en participatie	14
▶ Lijn 2: Toekomstbestendig veranderen leefomgeving	16
▶ Lijn 3: Voorzieningen innovatief dichtbij	19
▶ Lijn 4: Arbeidsmarkt en scholing sterk verbonden	21
Financiën	25
Communicatie	29
Projectplanning	31

Inleiding

Eind december 2020 was het zo ver. De eerste projecten uit de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen 'Zeeuwen zelf aan zet' ontvingen subsidie en konden van start.

Acht projecten gingen eind 2020 aan de slag met als doel: het verbeteren van de sociale structuur en cohesie van Zeeuws-Vlaanderen. Hoe ze dat doen? De projecten stellen de inwoners in staat om de omgeving en zaken op te pakken waarin zij verbetermogelijkheden zien.

In deze rapportage wordt verslag uitgebracht van de voortgang van het programma 'Zeeuwen zelf aan zet' en de besteding van de € 7,5 miljoen uit de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen tot 1 april 2021. Het programma heeft een looptijd van 2020 tot en met 2023. In deze periode werken de partners uit de regio gezamenlijk met het Rijk hard en intensief samen om de doelen van het programma 'Zeeuwen zelf aan zet' te bereiken.

Deze voortgangsrapportage verschijnt één keer per jaar. Deze rapportage geeft inzicht in de voortgang op de hoofddoelen van de Regio Deal, de voortgang per pijler uit de Regio Deal, de communicatie en de financiële voortgang. Ten slotte wordt vooruit geblikt op de programmaplanning in het komende half jaar.

Voor vragen en/of opmerkingen kunt u terecht bij Joosje Poortvliet via j.poortvliet@terneuzen.nl.

Zeeuwen zelf aan zet

Samen aan de slag voor een beter en sterker Zeeland

Wat is het doel?

Zeeuws-Vlaanderen kent opgaven op het snijvlak van economie, ecologie en sociale cohesie. Een gebied met uitdagingen als het gaat om voorzieningen, onderwijs en zorg. Bovendien is het een grensregio waar specifieke zaken spelen rondom wet- en regelgeving en toegankelijkheid van zorg- en onderwijsvoorzieningen over de grens.

De aard, schaal en het karakter van de problemen vragen om een samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs, maar vooral ook met inwoners. In de regio heerst vaak een gevoel van 'minder meetellen'. Intensief samenwerken mét inwoners en de samenwerking tussen inwoners is dan ook van groot belang om met deze opgaves aan de slag te gaan. Daarom is versterking van de identiteit en participatie een centraal thema van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen 'Zeeuwen zelf aan zet'.

Doel van het programma 'Zeeuwen zelf aan zet' is het versterken van de sociale structuur en cohesie van het gebied door inwoners, bedrijven en organisaties zelf aan de slag te laten gaan. De ambitie: een leefbaar, zelfredzaam en toekomstbestendig Zeeuws-Vlaanderen, waar de inwoners trots op zijn. De brede welvaart – het welbevinden – is toegenomen en inwoners worden én voelen zich actief betrokken bij ontwikkelingen in de regio en zijn in staat uitdagingen op te pakken.

Totaalbeeld participatie en sociale cohesie in Zeeland en Zeeuws-Vlaanderen

In de Regio Deal staat de aanpak van maatschappelijke opgaves in Zeeuws-Vlaanderen door en met de burgers centraal. Het zorgt in eerste instantie voor het sneller tot stand komen van projecten op het gebied van leefomgeving, voorzieningen, arbeidsmarkt en scholing. Ten tweede wordt de regio door de paraplu van participatie en sociale cohesie klaar gemaakt voor de toekomst. De bedoeling is om de voortgang van deze doelen ook inzichtelijk te maken. Dit gebeurt aan de hand van een monitoringsopzet. Deze monitoringsopzet wordt in 2021 vormgegeven. In oktober 2021 wordt deze definitief vastgesteld.

In deze rapportage staan we stil bij wat er op programmaniveau wordt gedaan om ervoor te zorgen dat stappen worden gezet om de doelen uit de Deal op het gebied van participatie en sociale cohesie worden bereikt en wat binnen de Regio Deal in de opstartfase op dit gebied al is bereikt.

Vormgeven participatie en cohesie

Binnen het programma zijn er vier lijnen die elk op hun eigen manier aan de slag gaan met participatie en sociale cohesie. Binnen de eerste lijn (identiteit en participatie) wordt er een participatieplatform opgezet. Daarmee wordt participatie toegankelijker gemaakt. Het platform is een verzamelplaats van initiatieven waarbij inwoners- en organisatieparticipatie van waarde is. Deze verzamelplaats wordt opgezet met de projecten uit de Regio Deal, maar is tegelijkertijd ook toegankelijk voor andere initiatieven waarbij inwoner- en organisatieparticipatie een plek krijgen. De projectleider van deze lijn krijgt daarnaast de voortrekkersrol om binnen alle Regio Deal projecten participatie een plaats te geven. Daarnaast biedt de projectleider de tools aan om deze participatie een rol te geven.

De projecten binnen de tweede lijn (toekomstbestendig veranderen leefomgeving) gaan via de projecten zelf aan de slag met participatie. Zij proberen concepten van participatie en sociale cohesie uit en wisselen de ervaringen onderling. De projectleider gaat ook aan de slag met de vraag: welke instrumenten werken aantoonbaar goed om de sociale cohesie binnen een gebied/regio te vergroten?

In lijn drie (voorzieningen innovatief dichterbij) staan ideeën van burgers over de instandhouding van voorzieningen centraal. In de projecten wordt gewerkt aan overheidsparticipatie en burgerparticipatie. De rol van de projectleider is om aan het daglicht te brengen waar burgers en overheden tegenaan lopen binnen deze vormen van participatie.

Binnen lijn vier (arbeidsmarkt en scholing sterk verbonden) nemen organisaties verantwoordelijkheid voor de opgave binnen de regio. Inwoners, organisaties, bedrijven, onderwijs en overheden werken samen aan innovaties in onderwijs, arbeidsmarkt, arbeidsparticipatie en de aansluiting daartussen. De projectleider binnen deze lijn stimuleert de samenhang tussen de projecten en stelt het belang van samenwerken bij het oppakken van opgaves in de regio centraal.

Wat is er al gedaan?

In het eerste jaar van de looptijd van de Deal is met name hard gewerkt aan de opzet van het programma 'Zeeuwen zelf aan zet' en het starten van de projecten. Binnen de periode waarop deze rapportage betrekking heeft, zijn 8 projecten van start gegaan. De overige 7 projecten binnen de Deal zijn kort na afloop van de rapportageperiode gestart. Op het gebied van participatie is inmiddels het volgende bereikt:

- ▶ 20 MBO-studenten betrokken bij uitwerking van initiatieven
- ▶ 4 digitale participatiesessies
- ▶ 40 inwoners aangemeld voor actieve betrokkenheid bij project
- ▶ 2 initiatiefnemers voor sociale onderneming en aanmelding brede groep vrijwilligers
- ▶ Participatiebijeenkomsten voor alle schelde dorpen (Hulst)

In de resterende looptijd van de deal staan participatie en sociale cohesie centraal. In de volgende voortgangsrapportages wordt hier nadrukkelijk bij stil gestaan. In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de voortgang van de verschillende uitvoeringslijnen in het programma 'Zeeuwen zelf aan zet'.

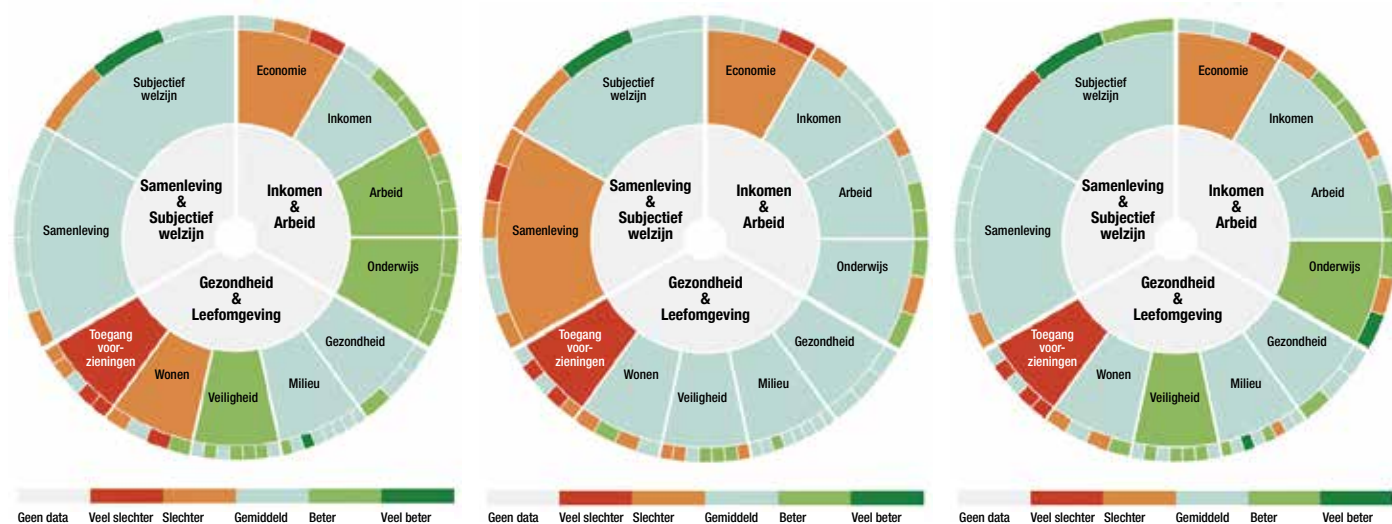

Monitoring Brede welvaart

Elke regio heeft iets eigens en unieks. Ook in de manier waarop opgaven worden opgepakt en inwoners samen zorgen voor een leefbare regio met perspectief. In een Regio Deal sluit het Rijk aan op die eigen kracht en specifieke opgaven. Met partnerschap, geld, expertise en ondersteuning. Door middel van Regio Deals in heel Nederland wordt inmiddels op 30 plekken de brede welvaart en daarmee de veerkracht van Nederlandse (grens)regio's versterkt. #krachtvanderegio

Als basis voor het programma 'Zeeuwen zelf aan zet' is uitgegaan van de brede welvaart profielen 2019 van de gemeente Hulst, Terneuzen en Sluis.

Samenleving	0,02
Politieke participatie	-0,75
Vrijwilligers*	-0,27
Sociale cohesie*	0,49
Eenzaamheid*	0,36
Sociale contacten*	0,44
Sociaal vertrouwen*	-0,15

Gemeente Hulst

Samenleving	-0,60
Politieke participatie	-1,34
Vrijwilligers*	0,19
Sociale cohesie*	0,49
Eenzaamheid*	-0,75
Sociale contacten*	-1,58
Sociaal vertrouwen*	0,58

Gemeente Terneuzen

Samenleving	-0,08
Politieke participatie	-0,89
Vrijwilligers*	0,00
Sociale cohesie*	0,49
Eenzaamheid*	-0,38
Sociale contacten*	0,44
Sociaal vertrouwen*	-0,15

Gemeente Sluis

Uit de profielen blijkt dat met name Zeeuws-Vlaanderen met name laag scoort in op de onderdelen samenleving, toegangsvoorzieningen, welzijn en economie. Vanuit de Regio Deal wordt de nadruk gelegd op deze onderdelen. Verwacht wordt dat de projecten uit de Regio Deal een positieve bijdrage leveren aan deze onderdelen van brede welvaart.

Aan het einde van de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen wordt ook gemeten in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan de brede welvaart. Hiervoor wordt een monitoringsplan gemaakt. Voor het monitoringsplan wordt gebruik gemaakt van de publicatie van PBL: "Verkennen waar wat werkt. Vormgeven aan lerend en adaptief beleid". (Weterings, A & L. Verwoerd (2020)). Het meetbaar maken van dit soort verandering is niet eenvoudig. Daarnaast moeten de

inhoudelijke aspecten ook in verbinding staan met de gewenste outcome. Monitoring van impact zal de komende periode nader worden uitgewerkt in overleg met de afzonderlijke projecten. Daarnaast wordt de nul-situatie gemeten, zodat de impact op de regio na afloop van de Regio Deal zichtbaar gemaakt kan worden. De nulmeting gebeurt op basis van al bestaande data of onderzoeken. Bij de start zijn er geen effecten te meten maar zorgen nulmetingen wel voor een nullijn. Per project is er ruimte om hier invulling aan te geven en de data aan te reiken.

In de monitoringsopzet wordt de impact van de projecten vertaald naar een Regio Deal brede impact meting. Daarbij worden nadrukkelijk kengetallen gebruikt over brede welvaart, Sustainable Development Goals en de vertaling naar de strategische visie van de Economic Board. Deze agenda is momenteel in ontwikkeling.

Voortgang per lijn

Binnen dit hoofdstuk van de voortgangsrapportage wordt de voortgang per lijn beschreven. De vier lijnen binnen de Deal zijn: Identiteit & participatie, toekomstbestendig veranderen leefomgeving, voorzieningen innovatief dichtbij en arbeidsmarkt en scholing sterk verbonden.

Lijn 1: Identiteit en participatie

- ▶ Participatieplatform
- ▶ Iedereen telt

Wat is het doel?

Door centralisering en vershraling van voorzieningen en overheidsdiensten zijn veel organisaties en voorzieningen uit de dagelijkse leefomgeving van de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen verdwenen. Door de focus van de regio op een aantal sterke sectoren, zoals industrie, toerisme en landbouw is de beroepsbevolking redelijk eenzijdig georiënteerd en daardoor kwetsbaar bij grote negatieve verandering in die sectoren. Daarnaast hebben grootschalige initiatieven zoals de aanleg van de Nieuwe Sluis en de ontpoldering van de Hedwigepolder een grote impact op de regio. Deze externe ontwikkelingen zorgen voor een gering vertrouwen in de overheid. Daarnaast is de participatiegraad laag. Deze lijn binnen de Regio Deal richt zich daarom op de tools die het dichterbij elkaar brengen van de overheid en de inwoners in Zeeuws-Vlaanderen mogelijk maken. Burgerparticipatie is daarbij de basis voor het bouwen van het perspectief voor Zeeuws-Vlaanderen en het versterken en benutten van de krachten van Zeeuws-Vlaanderen.

Doel van deze lijn is dat de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen een positieve identiteit ervaren, een toename van de participatiegraad. Uiteindelijk ontstaat er een sterker 'wij-gevoel' doordat inwoners en bedrijfsleven mee denken en doen en zelf regie mogen nemen bij belangrijke aanpassingen binnen de leefomgeving van de Zeeuws-Vlaamingsen.

Projecten in deze lijn zijn 'Participatieplatform' en 'Iedereen telt'.

Wat is er gedaan?

In de opstartfase van de Regio Deal hebben de projecten vorm gekregen. 'Iedereen telt' is inmiddels daadwerkelijk van start. Voor het 'Participatieplatform' was eerst een oriëntatie benodigd.

Binnen 'Iedereen telt' wordt gewerkt aan een eindgebruikersaanpak voor mbo-studenten en de doorontwikkeling van MAEX Zeeland. De Eindgebruikersaanpak leidt tot een duurzame werkvorm waarmee jongeren oplossingen voor hun vraagstukken kunnen realiseren. Voorbeeld hiervan is de oplossing voor de reisafstanden naar het onderwijs.

Samen met het Scalda wordt daarom gewerkt aan een mobiel klaslokaal. Het platform MAEX Zeeland brengt maatschappelijke initiatieven meer onder de aandacht.

Het participatieplatform krijgt de vorm van een open digitaal platform op regionaal niveau dat inwoners en organisaties aanzet om samen te werken aan opgaven in de regio. Het platform is een verzamelplaats van initiatieven waarbij inwoners- en organisatieparticipatie van waarde is. Deze verzamelplaats wordt opgezet met de projecten uit de Regio Deal Zeeuwen zelf aan zet, maar is tegelijkertijd ook toegankelijk voor andere initiatieven waarbij inwoner- en organisatieparticipatie een plek krijgt. In de tweede helft van het jaar zetten we het platform in de steigers.

Voortgang per (gesubsidieerd) project

Iedereen telt!

In de afgelopen periode is ingezet op het organiseren van verschillende activiteiten om MAEX Zeeland te versterken en het product 'Lekker Wachten' uit de Eindgebruikersaanpak verder te brengen. Wat MAEX Zeeland betreft wordt het netwerk rond maatschappelijke initiatief sterker, Samen optrekken om maatschappelijk initiatief en participatie te faciliteren wordt interessant voor partijen. Bovendien is het contact met de initiatieven gelegd. De komende periode moet deze voorbereiding zich verder vertalen naar concrete resultaten zoals MAEX Zeeland Impulsen, kennissessies voor initiatieven en verbindingen met bedrijven (onder meer via de MVO-prijs Zeeuws-Vlaanderen).

Lijn 2: Toekomstbestendig veranderen leefomgeving

- ▶ Versterk de Scheldekust Grenspark Groot Saeftinghe
- ▶ Lokale Deals Gemeenten Terneuzen, Veere en Kapelle
- ▶ Vernieuwing landbouw

Wat is het doel?

Zeeuws-Vlaanderen heeft een aantal unieke eigenschappen. De meest gehoorde zijn rust en ruimte, maar het zou de regio de kort doen het daarbij te laten. Er is veel werkgelegenheid in een gebied waar water en strand altijd nabij is. Een landelijke regio, centraal gelegen ten opzichte van de agglomeraties van de Vlaamse steden Antwerpen, Gent en Brugge en waar het mogelijk is om een betaalbare woning te vinden.

Investeren in een moderne en duurzame leefomgeving en landbouw is echter nodig. Daarom wordt met de Deal ingezet op het bouwen aan de leefomgeving. Dit gebeurt door het bundelen van de krachten van inwoners en organisaties, zowel in de economie als de maatschappelijke gezondheid. Dan blijft de regio aantrekkelijk voor de huidige inwoners en mogelijke nieuwe vestigers. Ten slotte wordt regio-overschrijdend samengewerkt. Welke oplossingen werken elders en kunnen worden gebruikt voor de verduurzaming van de leefomgeving in de regio?

Doel van deze lijn is om de leefomgeving te ontwikkelen, door inwoners en bedrijven in samenwerking met de overheid aan de slag te laten gaan met duurzame herinrichting van de eigen omgeving.

Onderdeel van deze lijn zijn de projecten Versterk de Scheldekust, Vernieuwing landbouw en de Lokale deals Terneuzen, Aagtekerke en Wemeldinge.

Wat is er gedaan?

De eerste periode van uitvoering van de Deal richtte zich tot het opzetten van projecten en het programmabureau. In deze eerste periode hebben de projecten Versterk de Scheldekust, Vernieuwing landbouw en de lokale deals Aagtekerke en Wemeldinge hun subsidie ontvangen.

Deze projecten gaan allen aan de slag met inwoners en bedrijven om de leefomgeving opnieuw in te richten:

- Versterk de Scheldekust en de lokale deal Wemeldinge zorgen daarbij voor een belevingsroute die wordt gevormd met een nieuwe coalitie van partijen bestaande uit inwoners en bedrijven;
- Vernieuwing landbouw gaat gezamenlijk met landbouwers aan de slag met vernieuwende landbouwpijlers bijvoorbeeld voor natuur-inclusieve landbouwen en nieuwe verdienmodellen;
- De lokale deal Terneuzen gaat met de inwoners uit de sociaal zwakkere wijken aan de slag met positieve gezondheid;
- De lokale deal Aagtekerke houdt met een nieuwe vorm van ondernemen door burgers de lokale voorzieningen in stand;

Door gebruik te maken van elkaars bevindingen wordt daarbij tevens gekeken naar de wijze waarop deze projecten onderling kunnen verbeteren.

Voortgang per (gesubsidieerd) project

Versterk de Scheldekust

In maart en april 2021 is gestart met het participatieproces als vervolg op de gebiedsconsultatie van de jaren daarvoor. Dit moest (in verband met corona) online. Op deze manier hebben (circa 40 deelnemers per bijeenkomst) inwoners en andere betrokkenen toch actief mee kunnen denken. De feedback (in de vorm van opmerkingen, reacties, Mentimeterresultaten, etc.) is door het projectteam uitgebreid geëvalueerd en wordt waar mogelijk verwerkt in de ontwerpen.

Vernieuwing landbouw

Momenteel wordt er met een kerngroep van boeren de plannen voorbereid. In principe zijn zij de "opdrachtgevers" aan een aantal experts op het vakgebied van natuurinclusieve landbouw en landschap. Vervolgens gaat de lokale participatie van start met de regio. Daarnaast wordt met de Port of Antwerp verkend of gezamenlijk en/of grensoverschrijdend het landbouw innovatiefonds kan worden uitgezet.

Lokale Deal Aagtekerke

De exploitatie van het dorpshuis Amicitia in Aagtekerke is in 2020 overgenomen door de Stichting Vrouwen Agatha. Deze stichting is opgericht door en voor Aagtekerke. Samen met vrijwilligers en onder andere een bijdrage vanuit de Reserve Leefbaarheid kan het dorpshuis in Aagtekerke open blijven. Het is belangrijk dat er een plek blijft bestaan waar dorpsbewoners elkaar kunnen ontmoeten voor bijvoorbeeld een kop koffie, praatje, vergadering, begrafenis, feestje, sport of toneel.

Lokale Deal Wemeldinge

Afgelopen periode heeft vooral in teken gestaan van de voorbereidingen en gehouden participatiesessies. De input wordt momenteel verwerkt in de definitieve versie van het Masterplan Wemeldinge, zodat er een integraal en gedragen visie ligt. In januari hebben een 4-tal participatiesessies plaatsgevonden met inwoners. Momenteel wordt gewerkt aan een uitvoeringsagenda op basis van de input van de stakeholders. Inwoners worden betrokken via dialoogtafels over de realisatie van de route. Ongeveer 40 inwoners hebben zich gemeld voor de participatiesessies om actief betrokken te zijn bij het Masterplan, via de dialoogtafels.

Lijn 3: Voorzieningen innovatief dichtbij

- ▶ Proeftuin Recht in Zeeland
- ▶ Pilot geen label toch hulp!
- ▶ Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen

Wat is het doel?

Door de lage bevolkingsdichtheid in Zeeuws-Vlaanderen zijn veel voorzieningen afgeschaald of verdwenen uit de provincie. Het is van groot belang dat er innovatieve manieren worden gevonden om de voorzieningenstructuur op niveau te houden. Kern daarbij is het zoeken naar nieuwe vormen, het leggen van (nieuwe) verbindingen en anders denken en doen. Enerzijds door flexibilisering en het dichterbij de inwoners brengen, anderzijds door het experimenteren in wet- en regelgeving. Hiervoor wordt overheidsparticipatie en burgerparticipatie ingezet. De initiatieven worden uitgevoerd door - of gerealiseerd met deelname van de inwoners. Hierbij wordt er ervaring opgedaan voor toekomstige vormen en ideeën over inwonersparticipatie.

Doel van deze lijn is om voorzieningen op innovatieve wijze gemakkelijk, bereikbaar en toegankelijk te houden.

Dit doel bereiken we door uitvoering van de projecten Proeftuin Recht in Zeeland, Pilot geen label toch hulp en Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen.

Wat is er al gedaan?

Sinds ondertekening van de Deal zijn binnen deze lijn de projecten verder uitgewerkt. Wat direct opvalt is de problematiek waar een inwoner met een goed idee tegen aanloopt bij samenwerking met de overheid. Ingewikkelde regelgeving, met het risico dat de inwoner de energie verliest om een dergelijk initiatief op te pakken.

Toch gaan de inwoners vol goede moed aan de slag met:

- Een mobiele rechtspraakvoorziening en een vernieuwende aanpak van rechtspraak en mediation;
- Essentiële voorzieningen, zoals zorg, wonen, werken en onderwijs in de Gemeente Sluis;
- Een aanpak voor eenzaamheid bij jongeren die buiten het reguliere stelsel vallen en de koppeling daarvan met andere voorzieningen in de regio.

Voortgang per (gesubsidieerd) project

Proeftuin Recht in Zeeland

In de eerste fase is met name gekeken naar het netwerk. Doel is vooral om de sociaal juridische omgeving te verkennen en die zoveel mogelijk aan het initiatief te koppelen. Op die manier hopen we te komen tot een meer integrale aanpak. De gesprekken verlopen doorgaans goed en constructief. Men ziet in het algemeen ook deze rol voor de Stichting Samen Recht Vinden. Het communiceren en mensen betrokken houden vergt wel tijd. Dat was ingecalculerd, dus dat wijkt niet (negatief) af. Wel heeft Corona de tijdsplanning negatief beïnvloed.

**Stichting Samen
Recht Vinden
Zeeland**
Recht komt naar je toe

Lijn 4: Arbeidsmarkt en scholing sterk verbonden

- ▶ Kraamkamer vernieuwing basisonderwijs
- ▶ Zorghuis van de toekomst
- ▶ Masteropleiding Vitaliteit
- ▶ Talenten aan de slag in Zeeland
- ▶ Expat Center Zeeland
- ▶ Een arbeidsmarkt voor iedereen
- ▶ Max Mobiel

Wat is het doel?

Binnen de Zeeuws-Vlaamse leefomgeving worden op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt een aantal problemen geconstateerd, waarbij het nodig is om te streven naar innovaties en samenwerking binnen deze sectoren. Het aanbod op de arbeidsmarkt neemt af doordat jongeren wegtrekken naar andere regio's binnen Nederland en over de grens. Oorzaken hiervan zijn een (financieel) gunstiger aanbod over de grens en het ontbreken van voldoende scholingsmogelijkheden in de regio. Het is daarom nodig om te blijven investeren in de kwaliteit van het onderwijs, zodat de mogelijkheden voor inwoners binnen de regio worden verbeterd. Zo blijft het aantrekkelijk voor huidige en nieuwe inwoners om zich te vestigen in Zeeuws-Vlaanderen. De regio wil vanuit een constructieve houding van grensoverschrijdende samenwerking het scholingsaanbod verruimen en beter aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt. Zo vergroot de regio de mogelijkheden om talenten aan te trekken en het arbeidspotentieel gericht te opleiden.

Het doel van deze lijn is daarom dat inwoners, overheden, onderwijsinstellingen en bedrijven samenwerken aan innovaties om de regio aantrekkelijk te houden op het gebied van onderwijs en werk. Daarbij worden grensoverschrijdende verschillen zoveel mogelijk geëgaliseerd.

In deze lijn wordt gewerkt aan de projecten: Kraamkamer vernieuwing basisonderwijs, Zorghuis van de toekomst, Masteropleiding Vitaliteit, Talenten aan de slag in Zeeland, Expat Center Zeeland, een arbeidsmarkt voor iedereen en Max Mobiel.

Wat is er al gedaan?

Ook binnen deze lijn hebben de projecten in de opstartfase hun (definitieve) vorm gekregen. Binnen deze brede lijn gefocust op onderwijs, arbeidsmarkt en grensoverschrijdende tegenstelling wordt gewerkt aan de volgende zaken:

- Binnen het project 'Kraamkamer' wordt het onderwijsaanbod verbeterd en wordt er gewerkt aan kindvoorzieningen die aangeboden worden tegen overeenkomstige voorwaarden als aan de andere kant van de grens door samenwerking en andere vormen van financiering.
- Het project 'Zorghuis van de toekomst' richt zich enerzijds op het in stand houden van zorgvoorzieningen en anderzijds op scholing van nieuw personeel. Dit laatste gebeurt aan de hand van nieuwe technieken en voor een brede doelgroep: nieuwe studenten, omscholvers, allochtonen en bijscholing.

- Met de 'Masteropleiding Vitaliteit' wordt het voor inwoners van Zeeland en daarbuiten aantrekkelijk gemaakt om te studeren in de provincie. Anderzijds wordt er ook voor nauwe aansluiting gezorgd met het bedrijfsleven en overheid en worden mogelijke vernieuwingen onderzocht.
- 'Talenten aan de Slag in Zeeland' gaat proberen om talent te behouden en aan te trekken voor Zeeland. Het terugdringen van de uitgaande pendel van werknemers is hier onderdeel van.
- Het 'Expat Center Zeeland' maakt het voor Expats/Internationals aantrekkelijker om zich in Zeeland te vestigen. Het zorgt daarmee voor de aansluiting van de arbeidsvraag op het aanbod.
- Door het project 'Een arbeidsmarkt voor iedereen' zorgen werkgevers en overheid samen voor een plek op de arbeidsmarkt voor iedereen, ook voor het zogenaamde granietenbestand. Mensen waarvoor geen aandacht meer is, wordt een nieuwe perspectief geboden op een plaats op de arbeidsmarkt.
- Het project 'Max Mobiel' richt zich op het oplossen van knelpunten in het openbaar vervoer. Het project werkt aan verduurzaming en innovatieve oplossingen voor grensoverschrijdende vervoer van werknemers, kenniswerken en studenten in de Kanaalzone Gent-Terneuzen.

Voortgang (gesubsidieerde) projecten

Kraamkamer van het onderwijs

Belangrijk onderdeel van het project is het startgroepen model. Hiervoor zijn al resultaten bekend: In de kernen met startgroepen is het bereik van 2- en 3-jarigen gestegen van zo'n 10% naar ruim 55%. En de ervaring heeft geleerd; éénmaal binnen het Nederlandse opvangbestel blijven de kinderen ook binnen het Nederlandse onderwijsbestel (PO, VO, MBO, HBO). Daarmee vormen de startgroepen de kraamkamer van de regio Zeeuws-Vlaanderen.

De overige drie onderdelen van het project kraamkamer zijn gestart of gaan binnenkort van start.

Expat Center Zeeland

Het Expat Center Zeeland ambieert een Zeeuws warm welkom te realiseren voor expats/internationals die ten behoeve van werkzaamheden en/of studeren naar Zeeland komen. Expat Center is gestart met de doorontwikkeling. Daarbij worden de wensen en ambities van verschillende gemeenten in kaart gebracht. Zeeland biedt een diversiteit aan werk-sectoren én Zeeland gaat voor innovatie. Het Expat Center richt zich daarom niet alleen op kenniswerkers, maar ook op onder andere arbeidsmigranten, studenten en internationale startups. Er is een internationale community ingericht om integratie en het graag werken en wonen in Zeeland te bevorderen – 'we make you feel at home!'. Daarnaast onderzoekt het Expat Center samen met het IND (Integratie & Naturalisatie) naar de mogelijkheid om samen in Zeeland te opereren.

**Welcome to the Zeeland area of the Netherlands.
The Expat Center is your connection to Zeeland.
We are happy to help you!**

Max Mobiel

Door de Gemeente Terneuzen is, in samenwerking met DOW en North Seaports, een breed onderzoek gestart naar de bedrijven met mogelijke interesse voor het concept van Max Mobiel. Daarbij wordt ook gelijk gekeken naar welke voorwaarden er zijn, financiële ondersteuning, reisafstand en juridische vraagstukken.

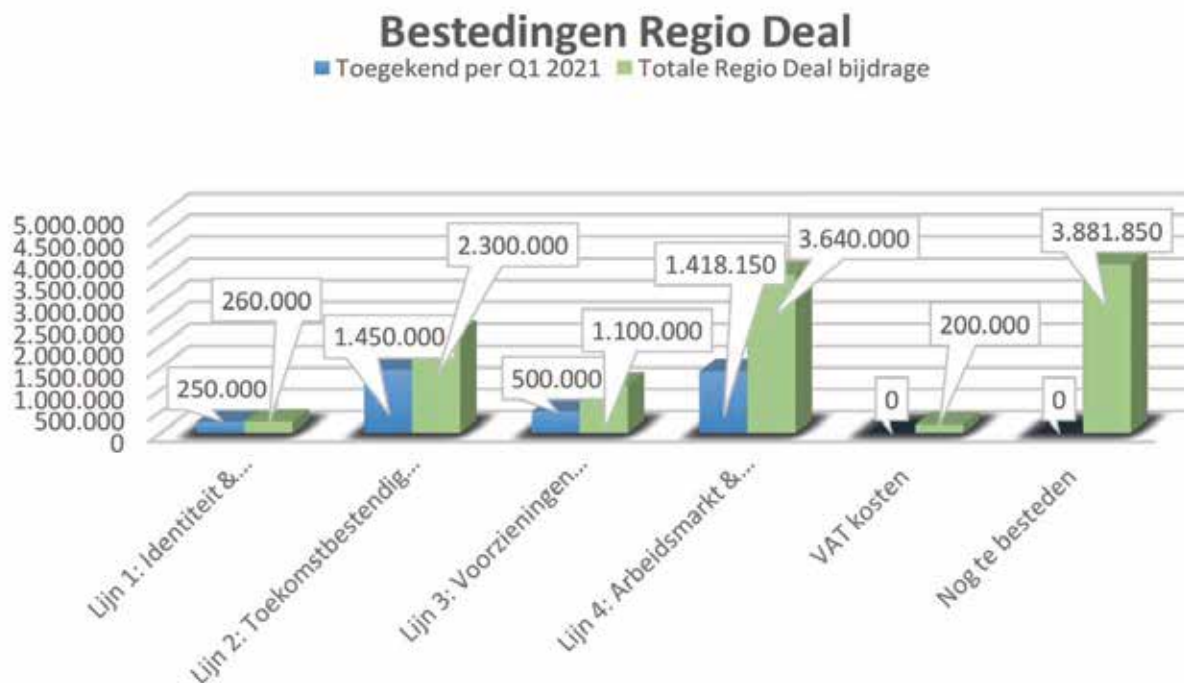

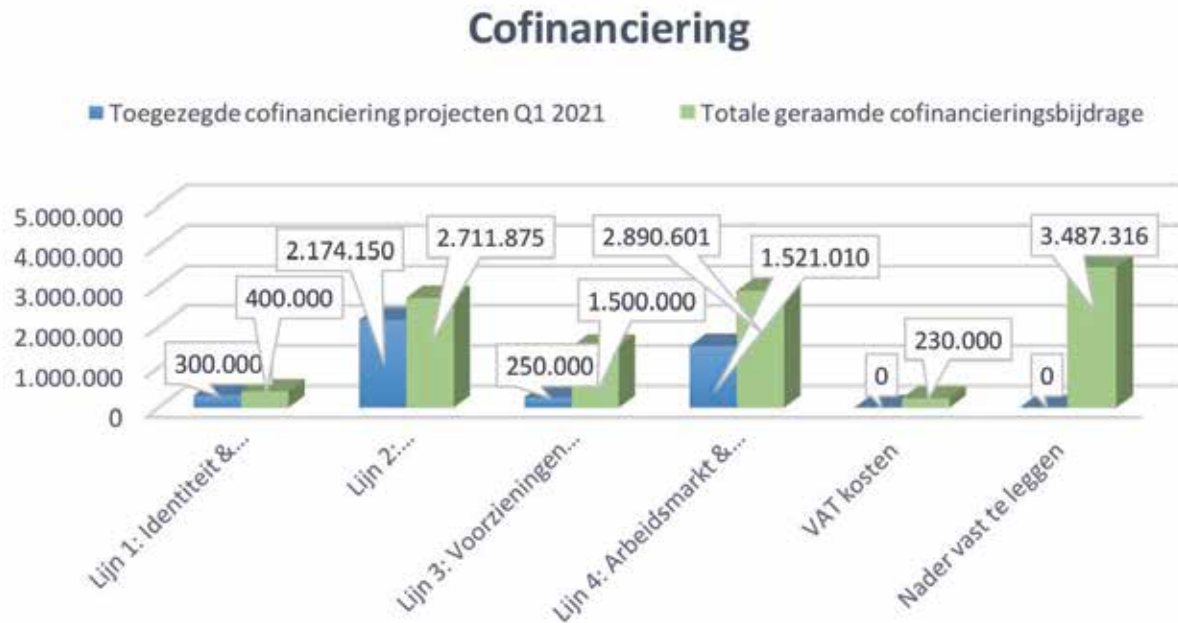
Financiën

Het Rijk en de regio investeren in de periode van 2020 tot en met 2023 circa € 20 miljoen in het programma 'Zeeuwen zelf aan zet'. Het Rijk stelt € 7,5 miljoen beschikbaar, welke door de gemeente Terneuzen in subsidies wordt toegekend aan de projecten. In de subsidieaanvraag en subsidiebeschikking worden afspraken gemaakt over de cofinanciering die vanuit de Provincie en gemeenten beschikbaar wordt gesteld in het programma. Deze moet namelijk minimaal € 7,5 miljoen bedragen.

In 2020 heeft de Gemeente Terneuzen positief besloten over de eerste tranche subsidieverleningen. Er is voor circa € 3,6 miljoen subsidie toegekend voor 9 projecten. Deze projecten zijn dus van start. In de grafieken hieronder wordt ingegaan op de besteding van de Regio Deal per lijn, de cofinanciering per lijn en ten slotte de totale investering die gepaard gaat met de Regio Deal projecten.

In totaal is er in periode tot 1 april 2021 vanuit de Regio Deal € 3,6 miljoen aan subsidie toegekend. In het voorjaar van 2021 is een volgende tranche subsidies gepland, deze vallen buiten deze rapportage.

Bij totstandkoming van de Deal was er een bijdrage vanuit de regio gepland van € 7,7 miljoen. In de subsidiebeschikking is voor € 4,2 miljoen vastgelegd. De verwachting is dat bij de tweede tranche subsidieverleningen de bijdrages vanuit de regionale overheden stijgt naar circa € 8,5 miljoen.

In onderstaande tabel wordt de geraamde investering van de gesubsidieerde projecten vergeleken met de daadwerkelijke besteding. Hierin wordt geen onderscheidt gemaakt tussen besteding vanuit de Regio Deal, cofinanciering of private bestedingen. De in december gesubsidieerde projecten hebben een totale geraamde investeringsomvang van € 11,7 miljoen. Tot en met het eerste kwartaal is er circa € 0,5 miljoen uitgegeven.

Totale investering in de regio, geraamd en gerealiseerd

Communicatie

Berichtgeving over de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen wordt geregeld vanuit de Economic Board Zeeland. Uiteraard wordt er intensief de samenwerking opgezocht met de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten, de Provincie Zeeland en wordt medewerking gevraagd aan de projectleiders.

In de pers

De Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen heeft een aantal keer mooie aandacht gekregen van de Zeeuwse pers. Zo heeft GO-RTV, een televisiezender uit Zeeuws-Vlaanderen gerund door vrijwilligers, interviews gehouden met de eerste zes projecten uit de Deal. In de loop van 2021 zullen de overige projecten volgen. Deze interviews zijn te horen geweest op de radio, gepubliceerd op de website en nu nog terug te luisteren via Soundcloud.

Samenwerking met de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten

Voor het publiceren van twee persberichten over deze Regio Deal is actief de samenwerking opgezocht met de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten. Ondanks dat in de eerste tranche geen project uit gemeente Sluis subsidie kreeg, heeft de gemeente wel hierover bericht. Dit toont betrokkenheid van de gemeenten.

Sociale media

Naast de sociale media kanalen van de gemeenten en Economic Board, worden ook de kanalen van de Provincie Zeeland ingezet. Door 9200 volgers op het Facebook account van de Provincie worden veel Zeeuwen bereikt. Het is daarom ook goed om te zien dat een bericht over de Deal 5.964 unieke Facebook-accounts heeft bereikt. Een gedeelde post van Gemeente Hulst leverde daarnaast ook hele spontane, leuke reacties op van Hulstenaren over een subsidie voor het project 'Pilot: Geen label, toch hulp'.

Projectplanning

In dit hoofdstuk kijken we voorruit. Wat gaan we als programmabureau de komende periode uitvoeren en welke mijlpalen voorzien we binnen de projecten?

Programma 'Zeeuwen zelf aan zet'

Vanuit het programma gaan we voornamelijk aan de start met de subsidiëring van de projecten binnen de Deal. De verwachting is dat voor de zomer van 2021 alle projecten een (start)subsidie hebben ontvangen. Ook zij kunnen dan van start met hun projecten, zodat we de juiste snelheid houden om alle projecten binnen de looptijd van de Regio Deal af te ronden.

Verder ronden we het monitoringsplan en de bijbehorende nulmeting af. De effectiviteit van een programma kan alleen worden aangetoond, door te meten of verwachte resultaten ook worden bereikt. Daarnaast moet er worden bijgestuurd op het moment dat er wordt afgeweken van de verwachte koers.

In oktober maken we opnieuw de voortgang op van het programma. Deze verschijnt dan niet in de vorm van een voortgangsrapportage, maar in brief-vorm. De verwachting is dat het programma dan in volle bloei is. Met name het onderdeel participatie zal een prominente rol binnen het programmabureau krijgen en zal de dagelijkse gang van zaken gaan bepalen.

Projecten

Alle projecten die eind 2020 hun subsidie ontvingen zijn bevraagd over de te behalen mijlpalen in de komende periode. Een opsomming van deze te verwachten resultaten:

- Start van de pilot van mobiele rechtspraak voorziening van de Proeftuin Recht in Zeeland;
- Informatiebijeenkomst voor inwoners voor de Lokale Deal Aagtekerke;
- Stakeholdersmeeting met presentatie van de concept-uitvoeringsagenda van de Lokale Deal Wemeldinge;
- Afronding van de project Lekker Wachten, onderdeel van het project Iedereen Telt;
- Afronding van het adviesrapport haalbaarheidsonderzoek Max Mobiel;
- Afronding van de ontwerpen en projectplannen van de Schelde dorpen uit het project Versterk de Scheldekust;
- Bijeenkomst met streekholders en stakeholders van het project Vernieuwing landbouw.

Dit betreft een selectie van de verwachte resultaten per 1 oktober 2021. Het betreffen de eerste stappen om de komen tot realisatie van de volledige projecten. De komende voortgangsrapportage zal inzicht bieden in de daadwerkelijk gerealiseerde onderdelen uit de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen 'Zeeuwen zelf aan zet'.

COLOFON

Uitgave

Economic Board Zeeland

Fotografie en illustraties

Beeldbank.zeeland.nl

Shutterstock

Opmaak

Provincie Zeeland

Juli 2021

